

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Ndc/7/2024
Identifikačné číslo spisu:	7923201786
Dátum vydania rozhodnutia:	29.02.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Halušková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:7923201786.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu D. Y. D. U., narodeného XX. H. XXXX, X., U. XXXX/XX, zastúpeného advokátskou kanceláriou Advokátska kancelária prof. JUDr. Ján Klučka, CSc, s.r.o., Košice, Ku Potoku 4, IČO: 54 725 542, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Bratislava, Pribinova 2, o zaplatenie nemajetkovej ujmy v peniazoch, vedenom na Mestskom súde Bratislava IV pod sp. zn. 53Cos/2/2024, o nesúhlase s postúpením sporu takto

rozhodol:

Nesúhlas Mestského súdu Bratislava IV s postúpením sporu Okresným súdom Trebišov je d ô v o d n ý.

Na prejednanie sporu vedeného na Mestskom súde Bratislava IV pod sp. zn. 53Cos/2/2024 je príslušný Okresný súd Trebišov.

Odôvodnenie

1. Mestský súd Bratislava IV predložil spor vedený na tomto súde pod sp. zn. 53Cos/2/2024 podľa § 43 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) na rozhodnutie o príslušnosti. Na odôvodnenie nesúhlasu s postúpením sporu Okresným súdom Trebišov z dôvodu kauzálnej nepríslušnosti uviedol, že Okresný súd Trebišov postúpil spor na Mestský súd Bratislava IV v zmysle § 19 písm. b), § 24, § 36 ods. 1 a 2, § 40 CSP v spojení s § 43 ods. 1 CSP, nakoľko mal za to, že ide o individuálny pracovnoprávny spor v zmysle § 316 ods. 1 CSP, na ktorý je v prvom stupni príslušný podľa § 24 písm. a) CSP Mestský súd Bratislava IV. Okresný súd Trebišov sa odvolával taktiež na (údajné) tvrdenie žalobcu, že predmetný spor je individuálnym pracovnoprávnym sporom o náhradu škody (nemajetkovej ujmy). Tvrdil, že spor patrí do pôsobnosti Mestského súdu Bratislava IV podľa § 19 písm. a) CSP, pretože skutočnosť, ktorá zakladá právo na náhradu škody, nastala v jeho obvode.

1.1. Podľa názoru Mestského súdu Bratislava IV z obsahu žaloby vyplýva, že žalobca sa v konaní domáha náhrady škody - nemajetkovej ujmy, ktorá žalobcovi vznikla v mieste výkonu služobnej činnosti, ktorým je Hasičská stanica v meste Trebišov, kde nastala skutočnosť, ktorá zakladá uplatnený nárok na náhradu škody. Nejde teda o individuálny pracovnoprávny spor, ale o spor o náhradu

nemajetkovej ujmy (škody spôsobenej jednotlivcovi porušením práva Únie v dôsledku nesprávnej transpozície smernice do vnútroštátneho právneho poriadku), ktorého rozhodnutie nepatrí do kompetencie kauzálnu príslušného súdu určeného zákonom na prejednanie pracovnoprávneho sporu. Na uvedenú skutočnosť poukazuje sám žalobca v podanej žalobe (č. 1. 3 spisu). V postúpenom spore preto nie je daná na konanie a rozhodnutie vo veci kauzálna príslušnosť Mestského súdu Bratislava IV.

2. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorý je ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Trebišov a Mestskému súdu Bratislava IV podľa § 43 ods. 2 CSP príslušný na rozhodnutie o príslušnosti, posúdil dôvodnosť nesúhlasu s postúpením sporu a dospel k záveru, že nesúhlas Mestského súdu Bratislava IV s postúpením mu sporu je dôvodný.

3. Podľa § 36 ods. 1 a 2 CSP konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je na prejednanie príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania; takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

4. Podľa § 13 CSP na konanie v prvej inštancii je miestne príslušný všeobecný súd žalovaného, ak nie je ustanovené inak.

5. Podľa § 19 písm. b) CSP popri všeobecnom súde žalovaného je na konanie miestne príslušný aj súd, v ktorého obvode nastala skutočnosť, ktorá zakladá právo na náhradu škody.

6. Podľa § 24 písm. a) CSP na konanie v individuálnych pracovnoprávných sporoch a v sporoch z kolektívnych pracovnoprávných vzťahov, štrajku a výluky je príslušný Mestský súd Bratislava IV pre obvod Krajského súdu v Bratislave.

7. Podľa § 40 CSP súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného prejednanja sporu.

8. Podľa § 43 ods. 1 a 2 CSP ak súd postupom podľa § 40 a § 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu. Žalovaného upovedomí len vtedy, ak mu už bola žaloba doručená. Ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú sudy viazané.

9. Pre posúdenie dôvodnosti nesúhlasu Mestského súdu Bratislava IV s postúpením mu sporu Okresným súdom Trebišov bolo potrebné ustáliť, či v danom prípade ide o individuálny pracovnoprávny spor (§ 316 CSP), prejednanie a rozhodnutie ktorého je zákonom zverené kauzálnu príslušným súdom (§ 24 CSP), alebo ide o spor o náhradu škody (nemajetkovej ujmy v peniazoch), v ktorom je žalobca oprávnený zvoliť si miestne príslušný súd [§ 19 písm. b) CSP]. Na tomto mieste najvyšší súd poznamenáva, že pre stanovenie súdnej príslušnosti je vždy významný obsah žaloby, ktorý formuluje žalobca, teda i to, akej súdnej ochrany sa dovoľáva (uznesenie najvyššieho súdu z 11. decembra 2019 sp. zn. 6Ndc/15/2019).

9.1. Z obsahu žaloby vyplýva, že predmetom konania je náhrada nemajetkovej ujmy (škody spôsobenej jednotlivcovi porušením práva Európskej únie v dôsledku nesprávnej transpozície smernice do vnútroštátneho právneho poriadku), ktorá žalobcovi mala vzniknúť v dôsledku porušenia jeho práva garantovaného mu právom Európskej únie. Žalobca ako príslušník Hasičského a záchranného zboru Slovenskej republiky s miestom výkonu štátnej služby v Trebíšove a okolí namieta porušenie článku 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES v dôsledku toho, že jeho pracovná (služobná) pohotovosť sa nezapočítava do týždenného pracovného času, pričom jej nezapočítanie (zakázané právom Európskej únie) má za následok, že žalobca pracuje týždenne dlhšie ako 48 hodín.

9.2. K určeniu príslušnosti súdu žalobca v žalobe uviedol, že škoda mu vznikla v mieste výkonu jeho štátnej služby v okrese Trebišov, a preto podľa § 19 písm. b) CSP je na prejednanie a rozhodnutie sporu

v prvej inštancii miestne príslušným súdom Okresný súd Trebišov. Tiež v žalobe výslovne uviedol, že tento spor nie je individuálnym pracovným sporom, ale sporom o náhradu nemajetkovej ujmy (škody spôsobenej jednotlivcovi porušením práva Európskej únie v dôsledku nesprávnej transpozície smernice do vnútroštátneho právneho poriadku), ktorého rozhodnutie nepatrí do kompetencie kauzálnu príslušného súdu určeného zákonom na prejednanie pracovnoprávneho sporu.

10. Okresný súd Trebišov postúpenie sporu Mestskému súdu Bratislava IV z dôvodu kauzálnej nepríslušnosti odôvodnil tým, že žalobca sa v konaní domáha od žalovaného (zamestnanca) [tu mal zrejme na mysli zamestnávateľa, pozn. najvyššieho súdu] zaplata sumy 6 500 eur, pričom ide o individuálny pracovnoprávny spor podľa § 316 ods. 1 CSP, a preto je v zmysle § 24 písm. a) CSP príslušným súdom v prvom stupni Mestský súd Bratislava IV (tzv. kauzálna príslušnosť). Podľa tvrdenia Okresného súdu Trebišov žalobca uviedol, že predmetný spor je individuálnym pracovnoprávnym sporom o náhradu škody (nemajetkovej ujmy) [žalobca však v žalobe na strane č. 3 tvrdí presný opak - že tento spor nie je individuálnym pracovným sporom, pozn. najvyššieho súdu]. Okresný súd Trebišov ďalej uviedol, že tieto kategórie si navzájom nekonkurujú, naopak, dopĺňajú sa. Spor patrí do pôsobnosti Mestského súdu Bratislava IV podľa § 19 písm. a) CSP, pretože skutočnosť, ktorá zakladá právo na náhradu škody (údajne) nastala v jeho obvode [tu pravdepodobne ide o § 19 písm. b) CSP, pretože podľa § 19 písm. a) CSP popri všeobecnom súde žalovaného je na konanie miestne príslušný aj súd, v ktorého obvode má žalovaný miesto výkonu práce podľa pracovnej zmluvy, pozn. najvyššieho súdu].

11. Najvyšší súd je toho názoru, že Okresný súd Trebišov nevyhodnotil charakter prejednávaneho sporu správne. Podľa § 316 ods. 1, 2 CSP individuálny pracovnoprávny spor na účely tohto zákona je spor medzi zamestnancom a zamestnávateľom vyplývajúci z pracovnoprávnych a iných obdobných pracovných vzťahov. Za individuálny pracovnoprávny spor sa považuje aj spor, ktorý vyplýva zo zásady rovnakého zaobchádzania, ak súvisí s individuálnym pracovnoprávnym sporom. Individuálnosť pracovnoprávnych sporov sa prejavuje tým, že vždy ide o konkrétny vzťah medzi konkrétnym zamestnancom a konkrétnym zamestnávateľom. Žalobca vykonáva štátnu službu v služobnom pomere v súlade so zákonom č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore, ale v posudzovanom prípade si neuplatňuje ako zamestnanec voči žalovanej nárok vyplývajúci z jeho štátnozamestnaneckého pomeru, t. j., žalovanú nežaluje ako svojho zamestnávateľa. Žalobca si žalobou uplatnil voči žalovanej náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch z dôvodu, že do právneho poriadku Slovenskej republiky nebola správne transponovaná smernica Európskej únie č. 2003/88/ES, v dôsledku čoho vzniká žalobcovi škoda. Na strane žalobcu podľa jeho tvrdenia dochádza k porušeniu práva garantovaného mu právom Európskej únie, keďže týždenný pracovný čas žalobcu ako príslušníka Hasičského a záchranného zboru Slovenskej republiky presiahol dĺžku týždenného pracovného času určeného smernicou a prekročenie limitu pracovného času členským štátom Európskej únie zakladá zodpovednosť štátu pre osoby postihnuté týmto prekročením. Inými slovami, žalobca žaluje štát o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorá mu vznikla v dôsledku porušenia jeho práva priznaného mu právom Európskej únie. Na prejednanie a rozhodnutie takéhoto sporu nie je zákonom daná kauzálna príslušnosť súdu. Pokiaľ ide o spor o náhradu škody, žalobca si tak môže vybrať, či bude žalovať žalovaného na jeho všeobecnom súde (§ 13 CSP) alebo na súde, v ktorého obvode nastala žalobcom v žalobe tvrdená skutočnosť, ktorá zakladá právo na náhradu škody [§ 19 písm. b) CSP; tzv. alternatívna miestna príslušnosť].

12. Na základe uvedeného najvyšší súd konštatuje, že je nesprávny záver Okresného súdu Trebišov, že na prejednanie a rozhodnutie daného sporu je kauzálnu príslušný Mestský súd Bratislava IV podľa § 24 písm. a) CSP. Spor v prvej inštancii prejedná a rozhodne Okresný súd Trebišov, ktorého miestnu príslušnosť si žalobca zvolil podľa § 19 písm. b) CSP.

13. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.